

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Małgorzata Perdion-Kalicka</i>
-----------------	---------------------------------------

Protokolant: sekretarz sądowy Jadwiga Skrzyńska

po rozpoznaniu w dniu 4 grudnia 2013 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) *Sp. z o.o. z siedzibą w miejscowości T.*

przeciwko *Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki*

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 29 grudnia 2011 r. Nr (...)

1. zmienia decyzję Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w ten sposób, że obniża kwotę nałożonej kary, do kwoty 4 000 (cztery tysiące złotych);
2. w pozostałym zakresie odwołanie oddala;
3. nie obciąża pozwanego kosztami procesu poniesionymi przez stronę powodową.

SSO Małgorzata Perdion-Kalicka

XVII AmE 89/12

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wydał w dniu 29 grudnia 2011r decyzję, w której orzekł, że przedsiębiorstwo (...) Sp. z.o.o. w T. nie wywiązało się w roku 2010 z określonego w art. 9a ust 8 ustawy Prawo energetyczne (dalej p.e.) obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia z kogeneracji, o których mowa w art. 9l ust 1 p.e., wydanych dla energii elektrycznej wytworzonej w jednostkach kogeneracji znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo uiszczenia opłaty zastępczej, obliczonej w sposób określony w art. 9a ust 8a p.e. Za tak opisane działanie Prezes URE wymierzył M. (...) karę pieniężną w kwocie 17.671,86 zł.

Odwołanie od tej decyzji wniosła Spółka (...) zarzucając błędną interpretację art. 56 ust 1 pkt 1 a ustawy Prawo energetyczne poprzez uznanie, że uiszczenie opłaty zastępczej z jednodniowym opóźnieniem oznacza, iż nie została ona uiszczona. Ponadto powódka wskazywała na naruszenie tego przepisu poprzez wymierzenie jej kar, które łącznie przekraczają 15% przychodu spółki. Odwołująca się spółka wskazywała także na treść art. 56 ust 6a p.e. jako podstawę do odstąpienia do wymierzania jej kar z uwagi na znikomą społeczną szkodliwość czynu i zrealizowanie obowiązku.

W związku z powyższym M. (...) wniósł o uchylenie albo zmianę zaskarżonej decyzji w całości lub w części.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie był bezsporny między stronami i przedstawiał się następująco:

M. (...) w oparciu o posiadaną koncesję na obrót energią elektryczną dokonywał w 2010r sprzedaży na rzecz odbiorców końcowych energii elektrycznej podlegającej obowiązkowi określonymu w art. 9a ust. 8 ustawy Prawo energetyczne. Bezsporne było także między stronami, że w związku z tą sprzedażą powstał po stronie spółki (...) obowiązek uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia z kogeneracji na łączną ilość **47.032 MWh** z art. 9l ust 1 pkt 1 i **323,157 MWh** z art. 9l ust 1 pkt 2 pe, lub uiszczenia do 31 marca 2011r opłaty zastępczej, której wysokość stanowiła kwota **13.593,74zł**. Powód nie przedstawił świadectwa pochodzenia z kogeneracji a powyższą kwotę uiszczył na konto Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w dniu 1 kwietnia 2011r.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Odwołanie powoda zasługuje na uwzględnienie w części..

Niewątpliwie w myśl art. 9a ust 8 ustawy Pr. Energetyczne powód podlegał obowiązkowi uzyskania i przedstawienia do umorzenia pozwanemu świadectw pochodzenia z kogeneracji, o których mowa w art. 9l ust. 1 p.e., albo wniesienia opłaty zastępczej.

Powołane przepisy stanowiły, że przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej lub jej obrotem i sprzedające tę energię odbiorcom końcowym, przyłączonym do sieci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są obowiązane w zakresie określonym w przepisach wydanych na podstawie ust 10 do uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectw pochodzenia z kogeneracji, o których mowa w art. 9l ust. 1 lub uiszczenia opłaty zastępczej obliczonej w sposób określony w art. 9a ust 8a prawa energetycznego. Opłata ta winna być uiszczona na rachunek Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w terminie do 31 marca każdego roku, za poprzedni rok kalendarzowy.

Nieprzestrzeżenie obowiązkowi uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia z kogeneracji albo nie uiszczenia opłaty zastępczej podlega karze pieniężnej na podstawie art. 56 ust 1 pkt 1a prawa energetycznego. Minimalna wysokość kary nie może być niższa niż iloczyn należnej opłaty zastępczej i współczynnika 1,3. Przy czym wysokość tak ustalonej kary nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy uzyskanego w poprzednim roku podatkowym.

Sposób obliczania danych podanych we wniosku o wydanie świadectwa pochodzenia z kogeneracji, oraz szczegółowy zakres obowiązkowi uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia jak również uiszczania opłaty zastępczej został określony w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z 26 września 2007r w sprawie sposobu obliczania tych danych. Stosownie do norm określonych w rozporządzeniu udział ilościowy sumy energii elektrycznej wynikającej z uzyskanych i umorzonych świadectw pochodzenia z kogeneracji lub uiszczenia opłaty zastępczej, w wykonanej całkowitej sprzedaży energii elektrycznej przez przedsiębiorstwo energetyczne powinien w 2010r wynieść nie mniej niż 3,1% dla jednostki kogeneracji określonej w art. 9l ust 1 pkt 1 prawa energetycznego i nie mniej niż 21,3 % dla jednostki kogeneracji określonej w art. 9l ust 1 pkt 2 prawa energetycznego.

Wobec tego, że spółka w 2010r sprzedała na rzecz odbiorców końcowych 1.517.172 MWh energii elektrycznej to była zobowiązana do uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia z kogeneracji, o których mowa w art. 9l ust 1 pkt 1 prawa energetycznego na łączną ilość 47,032 MWh lub uiszczenia opłaty zastępczej w wysokości odpowiadającej tej ilości energii oraz do uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia z kogeneracji, o których mowa w art. 9l ust 1 pkt 2 w łącznej ilości 323,157 MWh lub uiszczenia opłaty zastępczej w wysokości odpowiadającej tej ilości energii elektrycznej.

Co do zasady należy się zgodzić ze stanowiskiem Prezesa URE, że uchybienie obowiązkowi, o którym mowa w art. 9a ust 8 ustawy prawo energetyczne uzasadnia nałożenie kary. Niewątpliwie kary pieniężne unormowane w rozdziale 7 Prawa energetycznego mają prewencyjnie oddziaływać na przedsiębiorców, aby postępowali zgodnie z celami wyznaczonymi w ustawie Prawa energetycznego. Przy czym odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków

nałożonych w ustawie prawo energetyczne ma charakter obiektywny, a więc nie zależy od takich elementów subiektywnych jak np. wina.

Tak więc dla możliwości zastosowania sankcji pieniężnej istotne jest jedynie istnienie obowiązku prawnego zabezpieczonego sankcją oraz stwierdzenie faktu jego naruszenia przez podmiot zobowiązany.

Wymierzona kara nałożona na powoda w sprawie niniejszej została wymierzona przez Prezesa URE w najniższej możliwej wysokości i została ustalona zgodnie z przepisem art. 56 ust. 2a pkt 3 ustawy prawo energetyczne. W myśl tego przepisu kara nie może być niższa niż iloczyn opłaty zastępczej i współczynnika 1,3. Oznacza to, że w dacie wydania orzeczenia Prezes URE uznał, że brak jest okoliczności, które stanowiłyby okoliczność obciążającą, która mogłaby dodatkowo wpłynąć na podwyższenie kary.

Niemniej jednak prawo energetyczne w art. 56 ust 6a, przewiduje możliwość odstąpienia przez Prezesa URE od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

W ocenie Sądu postawa powoda w szczególności dokonanie zapłaty opłaty zastępczej uzasadnia łagodniejszą ocenę zachowania powoda. Fakt, że powód zrealizował dobrowolnie obowiązek zapłaty determinuje obniżenie kary. W tym miejscu należy podkreślić, że o ile przy badaniu naruszenia przepisów ustawy należy dokonywać oceny w kategoriach obiektywnych (decydujący jest sam fakt naruszenia norm), to już przy wymierzaniu kary możliwe jest odniesienie się do czynników subiektywnych, pozwalających na miarkowanie kary ze względu na stopień zawinienia, natężenie złej woli, dobrą wiarę czy stopień szkodliwości społecznej. Przy ocenie społecznej szkodliwości czynu bierze się pod uwagę rodzaj naruszenia norm prawa energetycznego, strukturę i pozycję podmiotu w rynku, a także okres bezprawnego działania lub zaniechania podmiotu. W przypadku oceny stopnia winy, ze względu na brak unormowania jego znaczenia w przepisach prawa energetycznego powinno brać się pod uwagę, czy dane zachowanie było spowodowane winą umyślną, czy nieumyślną. Ponadto ostatnim kryterium jest dotychczasowe zachowanie karanego podmiotu. (Prawo energetyczne. Komentarz., pod red. Z. Murasa, M. Swora, Lex2010).

Mając na względzie powyższe uwagi, w związku z niewielkim udziałem powoda w rynku, zachowaniem powoda przed, jak i w trakcie postępowania wyjaśniającego i spełnieniem swojego zobowiązania w najbliższym możliwym terminie po upływie terminu zapłaty opłaty zastępczej, a co najważniejsze dobrowolnym spełnieniem tego obowiązku - Sąd uznał, że zachodzą okoliczności uzasadniające obniżenie kary.

Analizując zachowanie i podjęte przez powoda czynności trudno zakwalifikować zachowanie powoda jako „przewinienie” o znacznym stopniu szkodliwości czynu, zwłaszcza, iż NFOŚiGW nie poniósł uszczerbku w swoim majątku. Sąd nie widzi też powodu, dla którego powód miałby zostać obciążony karą w pełnej wysokości, skoro kara nie musi już oddziaływać prewencyjnie, skoro powód swój obowiązek spełnił.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, że wymierzenie powodowi w okolicznościach niniejszej sprawy kary w najniższej nawet wysokości określonej w decyzji jest nadmierne i należy wysokość tę obniżyć. Przyjęcie podejścia prezentowanego przez Prezesa URE, że obowiązek zapłaty kary w pełnej wysokości istnieje zawsze wówczas, gdy strona uchybiła terminowi do zapłaty opłaty zastępczej, prowadzi do braku rozróżnienia sankcji nakładanych na podmiot, które opłaty zastępczej nie uiszczyły, od tych które są nakładane na podmioty, które opłatę uiszczyły w pełnej wysokości, chociaż z uchybieniem terminu. Niewątpliwie w bu opisanych sytuacjach zarówno postawa obu podmiotów jak i skutek, jaki wywołuje nałożenie kary dla ich przedsiębiorstwa są diametralnie różne. Mianowicie podmiot, który naprawia błędną decyzję związaną z nieterminowym uiszczeniem opłaty i opłatę tę uiszcza po terminie, jest zubożony w stosunku do tego, który opłaty nie zapłacił w ogóle, właśnie o kwotę tej opłaty, skoro karę obaj przedsiębiorcy poniosą w pełnej wysokości. Trudno przy takich stanach faktycznych przyjąć, że wolą ustawodawcy było właśnie takie ukształtowanie sankcji przewidzianej w art. 56 ust1 pkt 1a p.e. Dlatego rolą zarówno Prezesa URE jak i orzekających w sprawach o nałożenie kary sądów jest racjonalizowanie tego przepisu adekwatnie do ustalonych stanów faktycznych przy zastosowaniu art. 56 ust 6a p.e.

Mając na uwadze powyższe Sąd doszedł do przekonania, że adekwatną do stopnia szkodliwości czynu będzie kara na poziomie **4.000 zł**. Sąd wziął pod uwagę fakt, że opóźnienie spowodowane było zbyt późnym wysłaniem przelewu. Jednak Sąd uznał, że okoliczność ta nie uzasadniają całkowitego odstąpienia od wymierzania kary, gdyż można co najmniej postawić powodowi zarzut braku należytej staranności w wykonaniu obowiązku nałożonego przepisem ustawy prawo energetyczne. W tym zakresie należy zaznaczyć, że powód jest przedsiębiorcą działającym na rynku, i ma możliwość korzystania z instrumentów finansowych, oferowanych przez banki i inne instytucje, dostępnych dla przedsiębiorców, które umożliwiają dostęp do środków płatniczych w razie przejściowych trudności finansowych. Powód, mógł więc skorzystać przykładowo z kredytu bankowego, jeśli miał przejściowe zatory płatnicze czego jednak nie uczynił, tym samym narażając się na konsekwencje w postaci nałożenia kary za nieuiszczenie opłaty zastępczej.

Zdaniem Sądu fakt, że powód nie kwestionując obowiązku zapłaty opłaty zastępczej podnosił okoliczności uzasadniające obniżenie nałożonej kary, określając ją jako niewspółmierną i rażąco niesprawiedliwą - uzasadniał dokonanie zmiany orzeczenia Prezesa URE w zakresie nałożonej kary, pomimo braku formalnego wniosku powoda w tym zakresie.

Mając powyższe na uwadze, Sąd w parciu o przepis art. 479⁵³ §2 kpc orzekł jak na wstępie. O kosztach postępowania Sąd orzekł w oparciu o przepis art. 100 kpc znosząc je wzajemnie między stronami, z uwagi na fakt, że każda ze stron uległa swojemu przeciwnikowi w części swoich żądań.

SSO Małgorzata Perdion-Kalicka